

Nogle Bemærkninger om Affætningen af fede Kreaturer.

Efter Oplysninger, meddelte af Kvægkommissionær N. C. Petersen, ved Docent G. Westring.

Ligesom Affætningen udgjør en af Grundbetingelserne for enhver Industries Fremgang, saaledes betinger den ogsaa Kreaturædningens Omfang. Spørgsmaalet om Landmanden skal opfodre en større eller mindre Del af sin Afgrøde for gennem Gjøbningen at tilbagegive Jorden noget af det, der berøves den, afhænger væsentligt af, hvorvidt den i dyrskte Produkter — Kjød, Smør, osv. — omsatte Afgrøde kan blive affat saaledes, at det Opfodrede bliver betalt, eller dog den vundne Gjøbning ikke altfor dyr.

Ved Siden af Produkternes Godhed betinges dette tildels af, om Efterspørgslen er stærk nok til at bringe Priserne op til den rette Høide; men for de dyrskte Produkters og da især for de fede Dyrs Vedkommende er det tillige en væsentlig Betingelse, at Efterspørgslen er stadig, saaledes at de kunne affættes, naar de ere færdige til Salg, idet de da ikke uden Tab kunne vente paa Konjunkturerne. Denne sidste Betingelse er af saameget større Betydning, som der hører en Spekulationsaand til at indlade sig paa at fede, naar ikke Fordel og Tab forud lade sig beregne, men skulle være afhængige af mulige Fluktuationer i Priserne, en Spekulationsaand, som

idetmindste næppe findes almindeligt hos Landmanden paa Zerne.

Men baade med Hensyn til Høiden af Priserne paa fede Kreaturer og med Hensyn til Priserne Stabighed have de sidste Aar hidført Fremskridt, som maatte være aldeles uventede, ere i høi Grad glædelige og kunne love særdeles meget, naar Udviklingen maa vedblive at gaa fremad i den begyndte Retning.

Søge vi Grunden til denne Forøgelse baade i Priserne Høide og i deres Stabighed, finde vi, at de væsentligst gruppere sig om:

1. den ved Befolkningens Tiltagen forøgede Konsumtion;
2. den nu i langt større Omfang end tidligere stedfindende Provantering af Handelsstibe i Kjøbenhavn, og
3. den direkte Udførsel af Kreaturer til Storbritanien.

Saalænge der betales Drefundstold i Helsingør, forshnede Skibene sig oftest med Kjøb der ved samme Leilighed, som de klarerede; men siden denne Told ophævedes, og derved Leiligheden svandt, forshne Handelsstibene sig fortrinsvis i Kjøbenhavn med Kjøb, dels fordi Leiligheden oftere falder bekvemt for dem her, dels fordi de her forefinde det største Udvalg og den stærkeste Konkurrence blandt Sælgerne.

Den direkte Udførsel til Storbritanien har en ganske overordentlig Betydning baade ved at bidrage til at forhøie Priserne og især ved at modvirke betydelige Svingninger i dem.

Medens den tidligere Handel med fede Dyr over Hamborg kun kunde have en yderst ringe Virkning i den Retning, idet denne Wei saa godt som udelukkende var tilgængelig for den større Producent, virker den direkte Udførsel til Storbritanien mægtigt i denne Retning, idet den byder en let og forholdsvis meget sikker Leilighed ogsaa for den mindre Producent til at sende sine Produkter til Hovedmarkederne og derved undgaa at lade sig trykke af mulige lave Priser herhjemme.

Men derved modvirkes jo Priserne Fald paa vort eget Marked, og de modvirkes yderligere ved, at den direkte Udførsel

har bragt os Tilgang af skotske Handelsmænd, som opkjøbe Kvæg her for Huse i Skotland, og til hvem allsaa den kan sælge, som foretrækker at overlade dem Spekulationen med dens mulige Fordel eller Tab, ligesom Foretagelsesaanden selvfølgelig ogsaa derved er bleven vaakt i denne Retning herhjemme og har fremkaldt Handelsmænd, saa Konkurrencen allerede kan øve en ikke ringe og altid den sikreste Kontrol her.

Den direkte Udførsel til Storbritanien har saaledes virket heldigt i flere Retninger, og det tør ventes, at de gavnlige Følger af den vilde udstrække sig langt videre, idet alt taler for, at den vil tiltage. Bistnok var den ifjor trykket af særdeles Banskæligheder, hvoriblandt især maa fremhæves de paa Grund af Kvægpesten paabudne Indskrænkninger i Handelen i Storbritanien, som forbød Forsendelsen af indførte Dyr fra Udhavnene, hvor de bleve landsatte. Men det, at den kunde taale disse ugunstige Forhold, uden at nedtrykkes aldeles af dem, taler netop for, at Sagen i sig selv er god.

Det vilde imidlertid tjene meget til dens Fremme, om Producenterne herhjemme vilde bruge nogen mere Beregning, især i Valget af Udsætningsstedet for deres Varer, saa de kun forsendte det, som egnede sig dertil, idet det derved vilde blive muligt at forebygge Gjentagelser af saadanne Tab, som uægtelig flere Gange have været forbundne med denne Export, og som kun kunne virke til at bringe den i Mistredit. Vi skulle i denne Retning kun tillade os følgende Bemærkninger.

Det er i Reglen ikke tilraadeligt at affende Kreaturer i Tidrummet fra Oktober til Marts inklusive. Dels er der i denne Tid mere Fare for uheldige og langvarige Reiser, hvorved Dyrene baade tabe formeget i Værdi og ere mere udsatte for Uheld underveis; dels ere Assurancepræmierne i den Tid saa høie, at de let kunne sluges hele Udbyttet, naar man vil lade assurere; dels ere, saavidt vore Erfaringer strække, Priserne daarligst i denne Tid.

Vi bør lægge Bind paa kun at forsende store og vægtige Kreaturer; thi da Omkostningerne, paa ubethede-

lige Unbtageſſer — Kommiſſionærernes Proviſion — nær, ere lige ſtore for ſmaa og ſtore Dyr, er det en Selvfølge, at de vægtigſte Dyr ville give det ſtørſte Nettoudbytte, og at ved meget ſmaa eller lidet vægtige Dyr Forſendelſen let kan være forbundet med Tab. Antage vi f. Ex. Forſkjellen mellem Priſerne her og i Storbritanien at være 1 Rdl. pr. Lpd. Slagtevægt, og antage vi Omkoſtningerne for 1 Stk. Kvæg at udgjøre 20 Rdl. — og i begge Tilfælde kommer viſtnok vor Antagelſe Sandheden temmelig nær — ſaa finde vi jo, at en Stud paa 50 Lpd. Slagtevægt vil give et Merudbytte af omtrent 30 Rdl. ved at blive forſendt, medens det ved et Hoved paa 20 Lpd. Slagtevægt vil omtrent balancere, og ved et mindre vil alſaa Merudbyttet ved Salg i Storbritanien ikke kunne dække Omkoſtningerne, og Forſendelſen ſølgelig bringe Tab.

Vi bør kun forſende fede, velbyggede Dyr. Hvad vi regne til førſte Kvalitet herhjemme naaer dog næppe høiere end til 2den Kvalitet i Storbritanien, og for vor 3die Kvalitet have Briterne intet Navn, endſige en Priſ paa deres Liſte. Kommer ſligt paa Markedet der, bliver det kun meget daarligt betalt. Hvad der derfor gjælder om Størrelſen, gjælder ligesaa fuldt eller i endnu høiere Grad om Bygning og Fedme; det vil ligesaa vel kunne bringe Tab iſtedet for Fordel ſom Løn for Riſikoen og Uleiligheden at forſende daarligt fedede og ſletbyggede Dyr, ſom det kan være forbundet med Tab at forſende for ſmaa Dyr.

Men fordi Exporten ikke direkte kommer diſe tilgode, virker den dog for dem, idet den letter deres Afſætning herhjemme. Og ligesaa viſt ſom de bedſte Kvaliteter af jydſke Stude ikke ville blive betalte med deres Værdi herhjemme, idet vi ikke vurdere denne Slags Kjød høit nok, lige ſaa viſt vil det ofteſt være langt at foretrække at ſælge de ſimplere Varer paa vor Plads. Det bliver da kun vore Middelvarer, med Henſyn til hvilke der kan være Tvivl om, hvorvidt vi ſkulle

foretrække at forsende dem eller sælge dem hjemme, og her kan da den forstandige Sælger drage Fordeel af Mellemandlerne.

Især saalænge Forbudet mod fremmede Kreaturers Transport i Storbritanien vedvarer, maa det absolut fraraades at sende magre Dyr dertil, idet de da ingen Pris kunne opnaa der; i 1865 saae vi ganske vist baade magre og halvfebe Dyr, og det saavel Kvæg som især Faar, at blive solgte til forholdsvis gode Priser i Storbritanien, men de bleve ogsaa i Reglen kjøbte af Landmændene til Fedning, og dette kan ikke skee, saalænge nævnte Forbud bestaaer.

Hvorvidt det iøvrigt kan være fordelagtigt for os at sælge Briterne Dyrene til at fede og Foderet, de skulle fedes med, skulle vi ikke opholde os ved her.

Om de forskjellige engelske og skotske Pladsers Fortrin til den ene eller anden Slags Varer er det ganske vist vanskeligt at udtale noget bestemt; saavidt vor Erfaring strækker, synes Edinburgh at være bedst for vore Varer af første Kvalitet, medens Glasgow-Marked, naar vi have Lov til at komme der, er bedste Plads for de ringere Kvaliteter saavel af Kvæg som af Faar. Det var især paa Glasgow-Marked at vore mindre febe Dyr bleve solgte godt i 1865, for største Delen til Opstaldning derovre, for hyberligere at fedes.
